

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO NIEMWIPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1776-1786, 1945

3. Miejscowość

ŁUGI

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo DOLNOŚLĄSKIE

Powiat GÓROWSKI

Gmina WĄSOSZ

6. Współrzędne geograficzne

51°31'43"N 16°46'34"E

7. Użytkowanie obecne
**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

Poprzednie nazwy miejscowości: Königsbruch (1787, 1845, 1941).

Historyczna nazwa miejscowości ma charakter topograficzny i została utworzona od słów – König i bruch Całość można tłumaczyć jako królewskie bagno (bagno na polach królewskich).

Historia wsi i dóbr: Lugi powstały w okresie kolonizacji frydrycjańskiej. Według opisu Zimmermanna, który został sporządzony w tym czasie, była to kolonia licząca 2 wolne dobra, zamieszkiwana przez 94 mieszkańców. W 1845 r. wieś posiadała folwark pański i 24 domy. Liczba mieszkańców wynosiła 203 osoby. Kościół ewangelicki w Ługach powstał w latach 1787 – 1788 z fundacji Fryderyka Wilhelma II. Świątynia obsługiwała okoliczne kolonie Bartków i Unisławice. Ługi i Unisławice wchodziły w skład domeny królewskiej w Wąsoszu. W 1845 r. wzmiankowano tu 15 domów, młyn wodny i ogółem 127 mieszkańców. Rozwój wsi i przysiółka przebiegał w oparciu o gospodarke rolną, hodowlę bydła oraz w niewielkim stopniu rzemiosło i handel. W latach 30-tych XX w. dobra były rozparcelowane pomiędzy 7 prywatnych właścicieli.

Wieś usytuowana we wschodniej części gminy, w niewielkim zagłębieniu, na skraju lasu, przy lokalnej drodze łączącej Lubiel z przysiółkiem Unisławice; w odległości ok. 0,5 km od drogi prowadzącej z Wąsosza do Korzeńska. Wieś otoczona jest dużymi kompleksami leśnymi oraz od południa podmokłymi łąkami rozciągającymi się od rzeki Baryczy do miejscowości. Wieś posiada układ rzędówki. Zabudowa bardzo rozproszona, kilka zagród tworzy zwartą grupę razem z centralnie usytuowanym kościołem. Pozostałe zagrody oddalone są od tej zabudowy oraz od siebie.

Bibliografia:

- Adressbuch des Grundbesitzes in der Provinz Schlesien, Berlin 1937
- Buße S., Eisenbahnen in Schlesien, Eggham 1989
- Knie J., Alphabetisch-statistisch-topographische Übersicht der Dorfer, Flecken, Städte und anderen Orte der königliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845
- Kwartalnik Górowski 1/2003, red. Z. Hanulak, Góra 2003
- Regesty Śląskie, red. W. Korta, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5 (1360), Wrocław 1992
- Słownik etymologiczny miast i gmin PRL, Wrocław 1984
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąsosz, Wąsosz 2000
- Zimmermann F. A., Beyträge zur Beschreibung von Schlesien, Bd 1-13, 1786

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, ochrona dominant, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona terenu dawnego cmentarza ewangelickiego.